

enkelt Sted vokse op af en til Stede værende Trang. Det var dog kun et Mindretal i Kommissionen, der af den Grund maatte fraraade ubetinget, medens det overvejende Flertal vel for Tiden var kommet til det samme Resultat, men kun fordi de overhovedet ansaa det for det rigtigste at udskyde Spørgsmaalet om Dannelsen af Menighedsraad og disses Virksomhed, indtil Kirken selv gennem sit Organ vilde kunne udtale sig desangaaende. I disse Udtalelser fra de ældre Kommissioner have vi altsaa ingen Vejledning til Besvarelsen af det første Spørgsmaal: er den paabudte Indførelse af almindelige Menighedsraad overhovedet til Gavn for Kirken eller ikke? Det er det første Spørgsmaal, vi maa ønske en Vejledning til af en kirkelig Kommission.

Det andet Spørgsmaal, som vi maatte ønske Vejledning til, er: hvilke Undtagelser skal der gøres fra Menighedsraadene? Det er jo saa, at den kirkelige Fonds Bestyrelse i Kjøbenhavn ønsker at faa en Særstilling i den Henseende, og det Spørgsmaal maa man altsaa ønske en Vejledning til: er der Grund til af Hensyn til de frivillige Bestræbelsers Betydning at give dem en saadan Særstilling? Ogsaa Biskop Rørdam udtaler sig for en Særstilling, for at Menighederne i alt Fald kunne afværge disse Menighedsraad, naar de ikke ønske dem.

Endelig maa man ønske en Vejledning med Hensyn til det tredje Spørgsmaal: hvorledes skulle Menighedsraadene overhovedet organiseres med Hensyn til Valgretsbetingelserne og Valgbarhedsbetingelserne. Det er jo først og fremmest paa disse Punkter, at Frygten for, hvad de ville føre til, gør sig gældende. Der er ikke i Lovforslaget taget saadant Hensyn til denne Frygt, at den kan siges at være virkelig afværget. Hvorledes skulde da Betingelserne for Valgret til Menighedsraadene formuleres? Det er et Spørgsmaal, som jeg mener, at et politisk Organ som Landstinget har al Opfordring til at ønske optaget fra kirkelig ansvarlig Side, før det gaar til at tage Bestemmelse om det. Ligesaa med Hensyn til Funktionerne maa man ønske en ny Overvejelse, ogsaa vejledt fra kirkelig Side, og ligesaa med Hensyn til det store Spørgsmaal, om virkelig den Ordning af Præstevalget, som er foreslaaet her i Lovforslaget, er kirkelig tjenlig. Derom maa der nødvendigvis være stor Tvivl af den Grund, at man meget snarere ved en saadan Valgmaade kan vente at faa en ikke egentlig i kirkelig Aand Forkynder af Ordet, men en i Befolkningens

Aand Forkynder af Ordene. Og det var ikke det, man skulde vente og ønske fra kirkelig Side. — Men ogsaa med Hensyn til en Række praktiske Spørgsmaal kan efter mit Skøn Tinget ikke være kyndigt nok til, uden nærmere Vejledning, at træffe Afgørelse. Jeg nævner f. Eks. hele Spørgsmaalet om den Valgordning, som særlig i Kjøbenhavn vil virke aldeles ødelæggende for Præstens hele Virksomhed, Valglisternes Optagelse i Sogne paa 20—30,000 Mennesker eller flere, en Virksomhed, der skal finde Sted i sidste Halvdelen af December, der i den Grad er optagen af kirkelig Virksomhed. Det er efter de Udtalelser, jeg har hørt, ganske umuligt, naar Præsten da overhovedet skal tænkes at virke for sit egentlige Kald og ikke optages af saadanne allotria. — Og saa selve Forholdet mellem Præsten og Menighedsraadet, hvor der kan opstaa ret vanskelige Spørgsmaal, der kunne gøre Tilstanden for Præsten ganske uholdbar, og som ikke forekomme mig ved første Øjekast at være løste paa heldig Maade i Lovforslaget, som det foreligger, men om hvilket jeg heller ikke mener at ville tiltage mignogen Dom, før man faar den Vejledning af en kirkelig Kommission, som jeg vil mene, Tinget maa ønske.

Nu kan man sige og har sagt: Ja, men denne kirkelige Kommission vil jo kun være en Gentagelse, vi kunne ikke vente bedre Vejledning end den, vi allerede have faaet og kunne gribe tilbage til ved at granske Kirkekommissionen af 1868. Det mener jeg, er en Betragtning, som slet ikke er berettiget. Der er gaaet en Menneskealder siden Kirkekommissionen af 1868, der er gaaet 50 Aar siden Kirkekommissionen af 1853—54. Udbyttet af deres Arbejde blev ringe, men enhver Generation i Folket og enhver Generation i Kirken har Lov til at optage og rette Krav paa at optage Spørgsmaalet paa ny. Der kan være og er foregaaet saadanne Ting baade fra kirkelig og ukirkelig Side, baade fra Angribere og Forsvarere af Kirken er der kommet saa meget nyt og hidtil ukendt siden 1868, at det vil være ganske unaturligt, om man vilde afskære den nuværende Kirkeslægt fra at faa sine Tanker og Ønsker udtrykt. Og ganske unaturligt vilde det være for et politisk, et Statsorgan som Landstinget, om man vilde eller kunde lade sig nøje med de Anvisninger og Raad og den Vejledning, som de ældre Kommissioner gav. — Den ærede Minister fremhævede jo Vanskelighederne ved en saadan Kirkekommissions Ordning.